

TYTUŁ STUDIUM PRZYPADKU: ALE SMACZNIE SPÓŁDZIELNIA SOCJALNA

AUTOR:

PUK – UNIWERSYTET PEDAGOGICZNY IM. KEN W KRAKOWIE

TEMATY:

- *ENERGIA ODNAWIALNA,*
- *ZRÓWNOWAŻONE BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE,*
- *ZRÓWNOWAŻONY SYSTEM ŻYWNOŚCIOWY,*
- *GOSPODARKA CYRKULARNA:*
o PROJEKTOWANIE I PRODUKCJA,
o KONSUMPCJA,
o ODZYSKIWANIE I ZAGOSPODAROWANIE ODPADÓW.

Opis stadium przypadku:

Spółdzielnia Socjalna Ale Smacznie, którą częściowo nadzoruje Gmina Dąbie (i której właścicielem jest Gmina Dąbie), rozwiązuje trzy główne lokalne problemy społeczne: usługi gastronomiczne oczyszczanie miasta i utrzymanie terenów zielonych, a najnowszą usługą jest rehabilitacja osób starszych lub potrzebujących takiej pomocy medycznej.

Każdy z tych trzech obszarów stanowił lokalnie problem społeczny przed powstaniem spółdzielni socjalnej. W kwestii gastronomicznej problemem była niezadawalająca jakość posiłków dla dzieci, dostarczanych przez firmy cateringowe, których lokalizacja była oddalona od gminy Dąbie. Posiłki były dostarczane z daleka o niskiej jakości, a w przetargu decydowała cena, która determinowała niską jakość posiłków, na co skarżyli się rodzice i dzieci.

Żywność jest towarem szczególnym ze względu na jej podstawową rolę jako źródła energii i składników odżywczych oraz ma ścisły związek ze zdrowiem człowieka. Jakość żywności jest tu rozumiana jako zespół właściwości produktu, które decydują o zdolności do zaspokojenia potrzeb konsumenta. Wyznacznikami jakości żywności na rynku gastronomicznym są smak, wygląd, zapach produktu oraz jego bezpieczeństwo i wartość odżywcza. Pierwszą i główną kwestią, w kontekście jakości żywności, jest oczywiście bezpieczeństwo żywności. W świadomości konsumenta jakość żywności oznacza jednak znacznie więcej niż bezpieczeństwo żywności. Dla konsumenta termin ten oznacza spełnienie jego oczekiwań w odniesieniu do poszczególnych produktów spożywczych lub grup produktów spożywczych.

W zakresie usług zielonych brak sprzętu po stronie pracowników komunalnych oraz brak sprzętu w przedsiębiorstwie komunalnym powodował, że wszystkie te prace były wykonywane ręcznie (bez użycia odpowiedniego sprzętu) przez pracowników sezonowych, co skutkowało brakami w wyglądzie miasta oraz wieloma protestami i uwagami mieszkańców.

Potrzeba rehabilitacji to trzeci i najważniejszy filar, zgłaszany przez społeczność. Do tej pory nie znalazł się żaden kandydat ani osoba o kwalifikacjach medycznych, która mogłaby utworzyć gabinet z zapleczem rehabilitacyjnym. Ponadto, najbliższa taka placówka znajduje się zaledwie 25 km od omawianej gminy, co dla osób starszych stanowi dużą barierę i problem. Powyższe potrzeby i ograniczenia gminne, skłoniły spółdzielnię do podjęcia wyzwania jakim są usługi rehabilitacyjne.

Spółdzielnia odpowiada więc na palące problemy społeczne, których realizacja przekłada się

bezpośrednio na jakość życia lokalnej społeczności.

Docelowymi klientami spółdzielni są:

- z cateringu korzystają głównie przedszkola i młodzież szkolna (spółdzielnia prowadzi nie tylko działalność stacjonarną w szkołach, ale posiada również sprzęt lub samochody do rozwożenia posiłków do domów). W czasie pierwszej pandemii spółdzielnia prowadziła "zakupy interwencyjne", czyli dostarczała żywność osobom starszym do ich domów,
- z terenów zielonych korzystają zarówno dzieci, jak i osoby w wieku produkcyjnym oraz seniorzy. Dzięki usługom związanym z terenami zielonymi uzyskano również czystą przestrzeń rekreacyjną dla rodzin oraz przestrzeń funkcjonalną w postaci zadbanych placów zabaw z siłowniami zewnętrznymi,
- 99% odbiorców usług rehabilitacyjnych to osoby powyżej 65 roku życia, nieliczne wyjątki to osoby młodsze po wypadkach. Dodatkową cechą tej usługi są dogodne godziny otwarcia i zamknięcia ośrodka rehabilitacyjnego.

W zasadzie w każdej z tych grup spółdzielnia swoją działalnością poprawia jakość życia m.in. poprzez sumienne i właściwe wypełnianie swoich obowiązków.

Spółdzielnia systematycznie zwiększa obroty i przychody z działalności gastronomicznej. W przypadku usługi kształtowania krajobrazu pozytywny odbiór społeczny widać poprzez zwiększoną ilość zamówień miejskich, ale także dobre opinie i zadowolenie wśród mieszkańców, że przestrzeń miejska została poprawiona. Z kolei w części rehabilitacyjnej zapisy są największym potwierdzeniem tego, jak bardzo tego typu usługa była potrzebna w gminie.

Zlecenia z gminy stanowią zdecydowaną większość przychodów spółdzielni, usługa sprzątania zieleni jest zamawiana wyłącznie przez gminę. Jeśli chodzi o usługi rehabilitacyjne, to co do zasady gmina zamawia tę usługę i koszty rehabilitacji są rekompensowane przez gminę. Natomiast catering jest częściowo rekompensowany przez gminę, a mniejsza część przychodów pochodzi od klienta prywatnego.

Koszty pracy stanowią największą część ogólnych kosztów funkcjonowania spółdzielni, na drugim miejscu znajdują się materiały eksploatacyjne do terenów zielonych.

Podział na poszczególne usługi przedstawia się następująco:

- przy usłudze rehabilitacyjnej to materiały eksploatacyjne lub części medyczne stanowią do 20% kosztów, reszta to czynsz i wynagrodzenia pracowników.
- w przypadku usług związanych z terenami zielonymi proporcje są inne, około 70% stanowią koszty pracownicze, a 30% materiały eksploatacyjne,
- podobne proporcje jak w przypadku usług gruntowych można zauważyć w przypadku usług gastronomicznych.

Można zatem stwierdzić, że działalność spółdzielni w gminie jest bardzo istotna, wypełnia ważne społecznie luki nie pokryte wcześniej w odpowiednim stopniu i zakresie przez inne podmioty.

Skutki środowiskowe i/lub społeczne:

Poniższe czynniki stanowią ważne dla samorządu efekty środowiskowe i społeczne:

- Uzyskanie konkretnych rezultatów w odpowiedzi na indywidualny problem.
- Poprawa jakości życia społeczności lokalnej

Zamknijcie, z pytaniami skoncentrowanymi wynikającymi ze sprawy problemu Spółdzielnia realizuje ważne potrzeby społeczne, których gmina nie była w stanie odpowiednio zaspokoić.

Usługi świadczone są dla różnych grup społecznych, choć największe zapotrzebowanie było wśród przedszkolaków, uczniów i osób starszych.

Realizacja usług oznacza w praktyce poprawę jakości życia w układzie lokalnym.

Pytania do dyskusji:

1. Jaka jest sytuacja problemowa, którą Spółdzielnia próbuje rozwiązać? (problem)
2. Dlaczego postanowili ją rozwiązać? Co nimi kieruje? (cel)
3. Na czym polegają działania Spółdzielni? Co robią, aby go/ją rozwiązać? Jakie inne kroki podjęlibyście, aby rozwiązać problem? (rozwiązanie)
4. Jaka jest ich grupa docelowa? Kim są ich klienci? Kim są ich klienci? (segmenty klientów)
5. Jak działania Spółdzielni zmieniają świat lub sytuację na lepsze? (impact)
6. I skąd będą wiedzieć, że to osiągnęli? (key metrics)
7. Co więc Spółdzielnia robi inaczej? Co ich klienci postrzegają jako największą wartość? (unikalna propozycja wartości)
8. W jaki sposób dostarczają swoje produkty lub usługi (kanały)
9. Jakie są ich główne koszty i co jest głównym źródłem ich przychodów?

INTERESARIUSZE: (1) SAMORZĄD LOKALNY, (2) PRACOWNIE PROJEKTOWE, (3) SPOŁECZNOŚCI LOKALNE

KWESTIE ETYCZNE (POZYTYWNE, NEGATYWNE) W ODNIESIENIU DO PRZYPADKU:

KWESTIE ETYCZNE (POZYTYWNE, NEGATYWNE) W ODNIESIENIU DO SCENARIUSZA:

(1) SZEROKO ZAKROJONY WPŁYW REALIZOWANYCH PROJEKTÓW, SZCZEGÓLNIE TYCH O CHARAKTERZE POZYTYWNYM DLA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ.

KSZTAŁCENIE W ZAKRESIE ZIELONYCH UMIEJĘTNOŚCI: (WSKAZAĆ ODPOWIEDNIE Z LISTY):

UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE EKOLOGII: UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE PROJEKTOWANIA, UMIEJĘTNOŚCI PRZYWÓDCZE, UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA, UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE PLANOWANIA MIEJSKIEGO, UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU, UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE ENERGII, UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE FINANSÓW, UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE ZAOPATRZENIA, UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI, UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE KOMUNIKACJI

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU: CEL

CEL 9: PRZEMYSŁ, INNOWACJE I INFRASTRUKTURA, CEL 11: ZRÓWNOWAŻONE MIASTA I SPOŁECZNOŚCI, CEL 13: DZIAŁANIA NA RZECZ KLIMATU.

Z LISTY: [HTTPS://SDGS.UN.ORG/GOALS](https://sdgs.un.org/goals)

SDG LABS – Harnessing the potential of the Social Economy towards a green transformation through the establishment of Socially Driven Green Labs within Universities

Nr projektu 2021-1-PL01-KA220-HED-000032077

**Współfinansowane przez
Unię Europejską**

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Narodowej Agencji (NA). Unia Europejska ani NA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.